

CEIP RAMÓN CUESTA TotEdu 2025/2026 **DOCÈNCIA COMPARTIDA**

Nom experiència

Docència compartida: És una manera d'atendre i entendre la diversitat, on dos docents o més treballen junts a la mateixa aula i moment, de forma organitzada i coordinada.

Contextualització

El nostre centre és un CEIP de 9 unitats, situat al municipi de Santa Pola. Comptem amb 215 alumnes matriculats, el claustre el conformen 18 mestres i una educadora per a alumnat amb NESE.

Justificació i marc normatiu

La implantació de la docència compartida en este centre es fonamenta en els principis de la Llei orgànica 3/2020 (LOMLOE) relatius a l'educació inclusiva, l'equitat i la personalització de l'aprenentatge; en l'Orde 20/2019 de la Conselleria, que regula l'organització de la resposta educativa per a la inclusió en la Comunitat Valenciana; i en el Decret 106/2022, que desenrotlla el currículum de l'etapa d'Educació Primària en la Comunitat Valenciana. La docència compartida s'incorpora com a mesura organitzativa i pedagògica per a optimitzar l'atenció a la diversitat i millorar els processos d'ensenyança-aprenentatge.

Objectiu principal:

L'objectiu principal de la docència compartida en infantil i primària és impulsar la inclusió educativa, permetent una atenció més personalitzada a la diversitat de l'alumnat, millorant els resultats d'aprenentatge i desenrotllant una escola més cooperativa, en fer que diversos docents planifiquen, implementen i avaluen l'ensenyança conjuntament a l'aula per a assegurar que tot l'alumnat accedisca al currículum, no sols els que tenen dificultats.

Objectius clau de la Docència Compartida:

- **Inclusió i Atenció a la Diversitat:** Que tots els estudiants se senten part de l'aula, evitant l'etiquetatge i fent costat als qui tenen necessitats específiques dins del grup.
- **Millora dels Aprenentatges:** Aconseguir millors resultats cognitius i socioemocionals en oferir estratègies més variades i ajustades al ritme de cada xiquet/a.
- **Desenrotllament Professional Docent:** Fomentar l'aprenentatge entre parells, la reflexió pedagògica, el treball en equip i la innovació metodològica.
- **Creació d'una Escola Inclusiva:** Construir un entorn educatiu més equitatiu, cooperatiu i divers, on la planificació i l'avaluació són compartides.

- **Ensenyança Personalitzada:** Dissenyar i aplicar activitats i materials diversos, permetent diferents nivells de profunditat i suports individualitzats.

Actuacions prèvies:

- Disseny d'un calendari per a fixar **una reunió per cada cicle de forma trimestral** a l'inici del trimestre, per a **organitzar els aspectes claus** de la docència compartida. A aquestes reunions **assisteixen professorat que intervé a l'aula, l'equip d'orientació i el cap d'estudis**, i es fan en la vesprada setmanal que està tot el professorat al centre.
  - 1 reunió trimestral 1r cicle Primària.
  - 1 reunió trimestral 2n cicle Primària.
  - 1 reunió trimestral 3r cicle Primària.

A aquestes reunions s'analitza l'alumnat, les necessitats que hi ha de grup i individuals, es plantegen estratègies d'aplicació buscant el major benefici possible tant a nivell individual com grupal, així com la forma d'implementar-lo.
- Creació de la figura de **parella pedagògica**. La parella pedagògica està composta per dos mestres, habitualment els/les tutors/es d'un mateix cicle, que són qui més participa als suports ordinaris i docència compartida a la classe de l'altra persona. Exemple: al segon cicle, la parella pedagògica està composta per tutors/es de 3r i 4t. La persona tutora de 3r és la persona que més suports i sessions de docència compartida fa al grup de 4t, i a l'inrevés. Aquesta parella pedagògica té dins de l'horari lectiu, **1 sessió setmanal per poder coordinar-se la parella pedagògica** (la parella pedagògica la conforma la persona tutora i la persona que més sessions de suports ordinaris fa en eixa tutoria).
- Els dilluns, en horari d'exclusiva i per cicles, una sessió per a coordinar-se les tutories amb les persones especialistes de PT i AL.
  - 2n dilluns del mes: tutories 1r cicle + PT i AL.
  - 3r dilluns del mes: tutories 2n cicle + PT i AL.
  - 4t dilluns del mes: tutories 3r cicle + PT i AL.
- A més, dins de l'horari lectiu, cada tutor/a té fixada una sessió de coordinació amb l'orientador del centre.

En resum, la coordinació entre professorat pot parèixer una dificultat afegida, tenint en consideració que el temps és un recurs escàs. Per això, **s'ha buscat moments a l'horari lectiu on aquestes coordinacions tinguin cabuda, i no siga una coordinació improvisada**. La docència compartida NO se pot coordinar buscant un moment lliure per poder tractar-la, o donant unes instruccions breus a l'inici de la sessió al company/a que acudeix a l'aula. És preferible fer menor quantitat de sessions de suport i/o docència compartida, però que estiguen ben estructurats i coordinades, de manera que el/la docent que acudeix a fer docència compartida tinga clar l'objectiu de la sessió, el rol que ha de desenvolupar i les actuacions que ha de dur a terme.

Materials necessaris:

Adequació la programació de l'aula en el tipus d'activitats en els materials, en estratègies per a la millora de la funció executiva i l'autonomia a l'aula, en les tècniques i instruments d'avaluació.

La utilització de diferents materials dependrà del tipus d'activitat i de les necessitats de l'alumnat. La docència compartida, al igual que els suports ordinaris, estan organitzats de forma que acostuma a coincidir a les sessions on es desenvolupen els espais

d'aprenentatge, per la qual cosa el material és el que s'organitza per a les diferents propostes a cada espai, que s'actualitzen cada 4-6 setmanes quan tot l'alumnat ha completat tots els espais. Depenent del nivell o cicle, hi ha diferents espais, però solen ser: espai lògic-matemàtic, espai lingüístic, polivalent, biblioteca, artístic i digital.

Alguns exemples, a més del material propi dels espais, podria ser un material per a mostrar els passos d'una activitat en pictogrames, economia de fitxes individual, material gràfic i manipulatiu de suport, etc.

Accions concretes i rols:

- Disseny d'activitats diverses i multinivellades.
- Ús d'espais exteriors a l'aula (espais d'aprenentatge al corredor)
- Ús de diferents modalitats de suport amb docència compartida:
  1. Suport en el grup cooperatiu.
  2. Suport directe a l'alumne/a.
  3. Suport a l'alumne/a augmentant la distància.
  4. Agrupament temporal d'uns/es alumnes dins de l'aula.
  5. Els/les mestres es mouen per l'aula i recolzen a tot l'alumnat.
  6. Els/les mestres condueixen l'activitat conjuntament.
  7. El/la mestre/a de suport condueix l'activitat.
  8. El/la mestre/a de suport prepara material per utilitzar a classe.

Metodologia

Aplicació dels principis del DUA en la programació d'aula i adequació de la programació de l'aula a l'alumnat del grup-classe en general. Inclou la metodologia activa, programació amb UDIs multinivell, espais d'aprenentatge amb diferents propostes a l'aula (incloent un espai de la calma), varietat de tipus d'activitats, varietat de formes per a comprometre/motivar a l'alumnat, varietat de formes de representació i de materials, varietat de formes d'acció i expressió, varietat de tècniques i instruments d'avaluació.

Temporalització

- Reunions trimestrals de tutors/es, suport ordinari, suport especialitzat (PT i AL), orientador educatiu i cap d'estudis.
- Dins de l'horari lectiu, 1 sessió setmanal per poder coordinar-se la parella pedagògica (la parella pedagògica la conforma la persona tutora i la persona que més sessions de suports ordinaris fa en eixa tutoria).
- Els dilluns, en horari d'exclusiva i per cicles, una sessió per a coordinar-se les tutories amb les persones especialistes de PT i AL.
  1. 2n dilluns del mes: tutories 1r cicle + PT i AL.
  2. 3r dilluns del mes: tutories 2n cicle + PT i AL.
  3. 4t dilluns del mes: tutories 3r cicle + PT i AL.
- Aplicació de les sessions. En funció de la quantitat d'alumnat amb NESE i el nivell de les necessitats, els diferents grups-classe tenen major o menor proporció de suports especialitzats i/o ordinaris. Aproximadament, cada tutoria pot tindre 4-5 sessions de suport ordinari i 3-5 sessions de suport especialitzat.

Seguiment

En eixes reunions trimestral, se valora si hi ha alguna alta d'alumnat que ja no requereix suport de PT i/o AL, reorganitzar els suports segons les necessitats de cada grup i fer els ajustaments necessaris.

En les reunions mensuals de les tutories amb PT i AL, així com les reunions setmanals de coordinació de la parella pedagògica, es reflexiona sobre l'evolució de l'alumnat, es programen actuacions, s'elaboren materials, etc.

Avaluació

Al final de curs s'avaluen els diferents processos que apliquem al centre en quant a aspectes metodològics. Es passa un qüestionari (Office Forms) al professorat on es valoren diferents ítems relacionats amb la docència compartida. L'enllaç és el següent:

<https://forms.office.com/e/9nxGpxW5m8>

Annexes

Annex 1: Informació addicional sobre la descripció de l'experiència

Annex 2: Fotografies i descripció de l'experiència

Annex 3: Organització de la xarxa de suports

ANNEX 1: INFORMACIÓ ADDICIONAL SOBRE LA DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA

INFORMACIÓ ADDICIONAL SOBRE LA DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA

➤ DOCÈNCIA COMPARTIDA, QUÈ ÉS I PER QUÈ ES CARACTERITZA

➤ **BENEFICIS DE LA DOCÈNCIA COMPARTIDA**

- PER A L'ALUMNAT
- PER ALS DOCENTS

➤ **MODELS DE DOCÈNCIA COMPARTIDA**

- CODOCÈNCIA DE SUPORT
- CODOCÈNCIA EN GRUPS SIMULTANIS
- CODOCÈNCIA D'OBSERVACIÓ
- CODOCÈNCIA EN EQUIP
- CODOCÈNCIA DE ROTACIÓ ENTRE GRUPS
- CODOCÈNCIA ALTERNATIVA

➤ **DIFICULTATS D'APLICACIÓ I POSSIBLES SOLUCIONS**

Docència compartida, què és?

Dos docents a l'aula

**Planifiquen, imparteixen,
gestionen i avaluen**

Conjuntament

Corresponsabilitat

Docència compartida es caracteritza per:

**Corresponsabilitat total
entre els docents**

**Rols i pactes
flexibles intercanviables**

Enfocament inclusiu

**Presència equilibrada:
ensenyen i intervenen**

Suport personalitzat

Atenció a la diversitat

**Planificació conjunta de
sessions i objectius**

**Reflexió, autoavaluació
i coavaluació**

**Avaluació compartida amb
elements comuns**

Beneficis de la docència compartida

Alumnat

- Més ulls, més suport immediat i més feedback
- Dos perspectives, dos estils
- Clima d'aula més segur i participatiu
- Més suport = millora del rendiment acadèmic

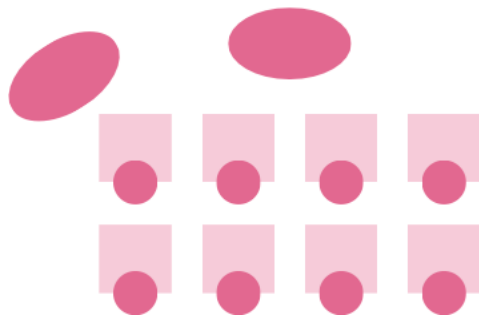
Docents

- Corresponsabilitat real
- Menys càrrega individual
- Co-aprenentatge professional
- Major capacitat d'atendre la diversitat
- Reforç emocional i menys estrés
- Millora en la qualitat de la pràctica docent

Models de docència compartida

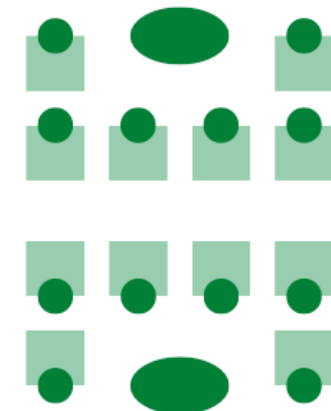
CODOCENCIA de apoyo

Un docent ensenya i un altre recolza: l'un explica i l'altre ajuda l'alumnat, organitza grups, proporciona el material, resol conflictes, etc.

La classe es divideix en dos grups i cada docent ensenya el mateix adaptat al ritme.

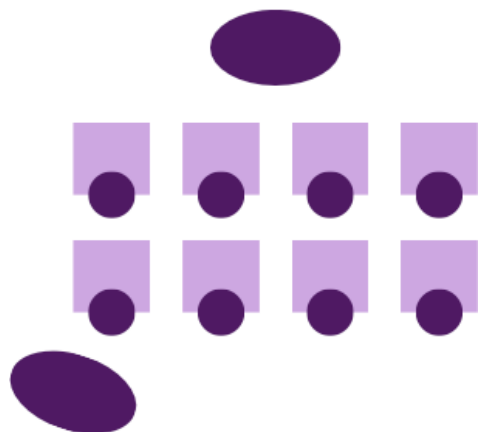
CODOCENCIA en grups simultàneos

*Imatges de: Covadonga. M, Mínguez. P. (2024, mayo). Docencia compartida para el refuerzo de la competencia lectora. Congreso "Avanzando en el Refuerzo de las Competencias Lectora y Matematica". Oviedo. España.

Models de docència compartida

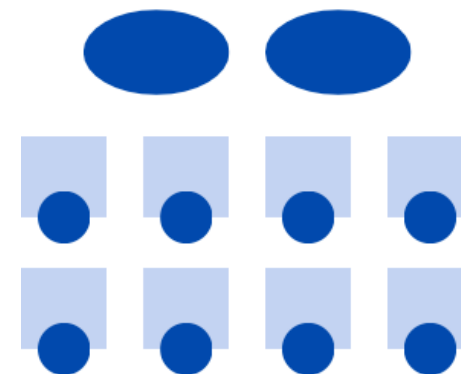
CODOCENCIA de observación

Un docent ensenya i l'altre observa amb objectius diversos: detecció de necessitats, avaluació, etc.

Tots dos ensenyen junts compartint l'explicació.

CODOCENCIA en equipo

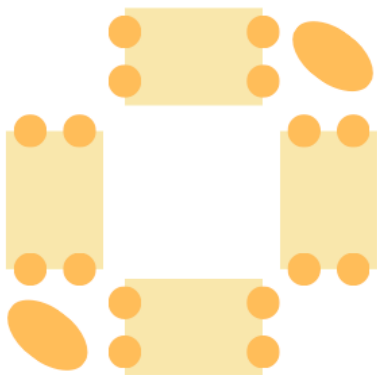

*Imatges de: Covadonga. M, Mínguez. P. (2024, mayo). Docencia compartida para el refuerzo de la competencia lectora. Congreso "Avanzando en el Refuerzo de las Competencias Lectora y Matematica". Oviedo. España.

Models de docència compartida

CODOCENCIA

de rotación entre grupos

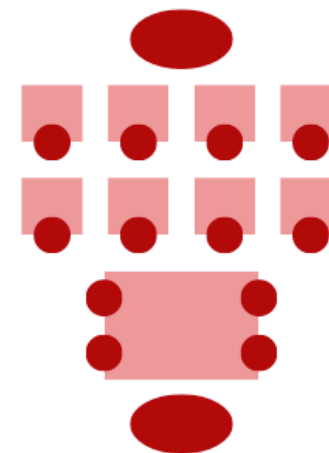

Els docents es reparteixen els grups. A meitat de la sessió, se'ls intercanvien.

Un docent treballa amb un grup reduït i un altre amb el grup general.

*Imatges de: Covadonga.M, Mínguez. P. (2024, mayo). Docencia compartida para el refuerzo de la competencia lectora. Congreso "Avanzando en el Refuerzo de las Competencias Lectora y Matematica". Oviedo. España.

CODOCENCIA alternativa

Dificultats d'aplicació i possibles solucions

Dificultats

Solucions

Falta de temps per coordinar-se

- Sessions coordinació setmanal dins de l'horari. Coordinació tot l'equip trimestral.
- Document compartit amb objectius, rols i tempos

Xocs d'estils o expectatives

- Prova pilot de 2–3 sessions amb rols canviants
- Reunió curta i estructurada després de cada sessió

Sensació d'observació

- Pacte explícit de confiança pedagògica

Dificultats d'aplicació i possibles solucions

Dificultats

Solucions

Repartiment desigual de tasques

- Quadre de rols rotatius i pactats
- Corresponsabilitat visible i equilibrada

Falta de formació específica

- Micro-formacions internes
- Biblioteca mínima de recursos pràctics

ANNEX 2:

FOTOGRAFIES

I

DESCRIPCIÓ DE L' EXPERIÈNCIA

Estacions matemàtiques

Les fotografies corresponen a una sessió d'estacions d'aprenentatge de matemàtiques per a un nivell de 1r de primària.

Es desenrotlla en un model de codocència en equip; és a dir, les dos mestres ensenyen juntes compartint explicació en una presència equilibrada. En el cas que ens ocupa, la mestra-tutora i la mestra especialista de Pedagogia Terapèutica.

Prèviament, les dos han dissenyat i elaborat les propostes, de caràcter manipulatiu, per a diferents estils d'aprenentatge (visual, tàtil, lectura/escriptura...) i amb predomini de la tècnica cooperativa/col·laborativa.

Hi ha propostes d'operacions (sumes i restes), major que/menor que, numeració, lògic- matemàtic (amb figures geomètriques), el traç i la direccionalitat dels números i la seua grafia, i la descomposició numèrica.

Els espais que s'empren són l'aula ordinària i espais d'aprenentatge exteriors a l'aula per a reduir l'impacte sensorial (clima de l'aula més segur, silencis i participatiu).

Hi ha programada una sessió d'estacions de matemàtiques (i una altra de lectoescriptura) a la setmana. L'alumnat es dividix en sis equips heterogenis formats per quatre persones. En la següent sessió, rotaran de proposta per a, després de sis setmanes, haver passat per totes elles.

Les mestres desenrotllen un rol de corresponsabilitat: ensenyen i intervenen amb un enfocament inclusiu.

ANNEX 3:

ORGANIZACIÓN DE LA RED DE APOYOS PARA LA RESPUESTA EDUCATIVA INCLUSIVA
CEIP. Ramón Cuesta (Santa Pola) // Equipo de Orientación Educativa

HORARIO DE APOYOS DEL GRUPO (ORDINARIOS Y ESPECIALIZADOS)

- **CURSO Y TRIMESTRE:** 2024-25 (1er trimestre)
- **GRUPO:** 3º PRIMARIA.
- **NOMBRE DE TUTOR/A:** xxxx.
- **NÚMERO TOTAL DE SESIONES DE APOYO DENTRO DEL AULA:** 9 (1 desdoble y 8 de docencia compartida).
- **NÚMERO TOTAL DE SESIONES DE APOYO FUERA DEL AULA:** 0.
- **NOMBRE DE LAS/OS PROFESIONALES DE APOYO ORDINARIO:**
  - BBB
  - CCC
- **NOMBRE DE LA/S PROFESIONALES DE APOYO ESPECIALIZADO DE ESTE GRUPO:**
  - Maestra de AL: YYYYYY.
  - Maestra de PT: ZZZZZ.
- **NOMBRE DEL ORIENTADOR EDUCATIVO:** AAAAAA.

Hora / Día (orientativo: es por PT/AL)	LUNES	MARTES	MIÉRCOLES	JUEVES	VIERNES
9:00-9:45					
9:45-10:30	Tipo de apoyo: AO. Alumno/a a apoyar: M., H, J. y V. Profesionales: BBB Modalidad de apoyo/docencia compartida*: DESDOBLE (2 GRUPOS FUERA: Uno más autónomo). Modalidad 1: APOYO EN EL GRUPO COOPERATIVO. Rutina aula: Matemáticas. Apoyo ordinario está en la Estación y el alumnado pasa. Estaciones Aprendizaje, Gymkhana o Taller Resolución de Problemas.		Tipo de apoyo: AO y AE (AL). Alumno/a a apoyar: J., V y M. Profesionales: C y D Modalidad de apoyo/docencia compartida*: Modalidad 1: APOYO EN EL GRUPO COOPERATIVO. Rutina aula: Lenguas. Estaciones Aprendizaje.		Tipo de apoyo: AO. Alumno/a a apoyar: M, J., H. Profesionales: C Modalidad de apoyo/docencia compartida*: Modalidad 5: LAS DOS MAESTRAS CONDUCE LA ACTIVIDAD Y APOYAN AL ALUMNADO. Rutina aula: UDI.
10:30- 11:15	Tipo de apoyo: AE (PT). Alumno/a a apoyar: J. Profesionales: X DESDOBLE (2 GRUPOS FUERA: Uno más autónomo). Apoyo directo con el equipo menos autónomo de los dos que salen. Rutina aula: Matemáticas. Apoyo especializado está en la Estación y el alumnado pasa. Estaciones Aprendizaje, Gymkhana o Taller Resolución de Problemas.	Tipo de apoyo: AE (AL). Alumno/a a apoyar: V., J., H. Profesional: Y Modalidad de apoyo/docencia compartida*: Modalidad 1: APOYO EN EL ESPACIO DE APRENDIZAJE. Rutina aula: Espacios de Aprendizaje (Comunicación).	Tipo de apoyo: AE (AL). Alumno/a a apoyar: V., J. H. Profesionales: Z Modalidad de apoyo/docencia compartida*: Modalidad 1: APOYO EN EL GRUPO COOPERATIVO. Rutina aula: Lenguas. Estaciones Aprendizaje. Apoyo especializado está en la Estación y el alumnado pasa.		Tipo de apoyo: AO. Alumno/a a apoyar: A determinar en ese momento. Profesional: B Modalidad de apoyo/docencia compartida*: Modalidad 1: APOYO EN EL ESPACIO DE APRENDIZAJE. Rutina aula: Espacios de Aprendizaje (se decide dónde situar el apoyo).

11:45- 12:30					Tipo de apoyo: AO. Alumno/a a apoyar: A determinar en ese momento. Profesional: CC Desdoble PI (C). Modalidad 1: APOYO EN EL GRUPO COOPERATIVO (Lucía). Rutina aula: Espacios de Aprendizaje (se decide dónde situar el apoyo).
12:30- 13:15	Tipo de apoyo: AE (PT). Alumno/a a apoyar: J. y V. Profesionales: Y Modalidad de apoyo/docencia compartida*: Modalidad 7: LA MAESTRA DE APOYO DIRIGE LA CLASE. Rutina aula: Taller lecto- escritura.				
13:15- 14:00					

Indicado en cada celda el tipo de apoyo:

- AO: Apoyo Ordinario.
- AE: Apoyo Especializado (especificar si es de PT y/o de AL).

Cada profesional que interviene tendrá una copia de este documento (reparte copias tutor/a; no exponer en el aula).

Se realizarán reuniones de coordinación periódicas para programar de manera conjunta (calendario de reuniones por trimestre).

El documento se actualizará cada trimestre (el objetivo es ir mejorando progresivamente la calidad de los apoyos). La planificación es flexible y se introducen cambios cuando se considere necesario.

* MODALIDADES DE APOYO / DOCENCIA COMPARTIDA
(adaptado de “Aprender juntos en el aula” Teresa Huguet)

Modalidad de apoyo	Intervenciones de los/las maestros/as	Oportunidad de la medida	Coordinación necesaria
1. APOYO EN EL GRUPO COOPERATIVO	El alumnado está distribuido en grupos heterogéneos. En alguno/s de estos grupos, hay alumnos/as con dificultades (por ejemplo, dos alumnos/as). El resto de grupos son más autónomos en la actividad. Estos/as alumnos/as con dificultades, pueden contar además con alumno/a tutor/a (para dar más autonomía). La/el maestra/o de apoyo se encarga de apoyar uno de estos grupos con más necesidades (sentándose entre los/las dos alumnos/as con dificultades y repartiendo las ayudas entre ellos/as). La/el maestro del grupo-clase introduce la actividad y luego apoya en otro grupo con necesidades (en su caso, si no se encarga de gestionar el grupo-clase).	Para fomentar la inclusión y cooperación entre el alumnado. Para llevar a cabo actividades colaborativas, cooperativas, Aprendizaje Basado en Proyectos... Los/las alumnas a apoyar que lo precisen, contarán con adaptación de la actividad (facilitar el acceso), por lo que van a poder participar de los contenidos del grupo.	Coordinar los contenidos de las actividades (priorizar), la técnica/estructura cooperativa y la forma de intervenir, además de las tareas que va a poder hacer el alumnado con dificultades. Valoración común de las actividades realizadas y realizar propuestas de mejora de forma conjunta.
2. APOYO DIRECTO AL/A LA ALUMNO/A (sentarse a su lado)	Es conveniente que el alumnado está distribuido en grupos cooperativos heterogéneos. En alguno/s de estos grupos hay alumnos/as con dificultades (por ejemplo, dos alumnos/as). El resto de grupos son más autónomos en la actividad. La/el maestra/o de apoyo se sienta al lado de un/a alumno/a con dificultades y se encarga de ayudarle de manera directa (le adapta, explica, pone ejemplos, le motiva, le hace trabajar...). La/el maestro del grupo-clase planifica y conduce la clase y va ayudando al/a la alumno/a del grupo-clase que lo precise.	En caso grupos cooperativos heterogéneos, para fomentar la inclusión y cooperación entre el alumnado. Para llevar a cabo actividades colaborativas, cooperativas, Aprendizaje Basado en Proyectos... La modalidad va dirigida a la atención de alumnado con mayores necesidades de apoyo (escasa autonomía en el trabajo).	Poca necesidad de coordinación. Conocer el contenido a trabajar en la sesión de cara a tomar decisiones de adaptación según las necesidades. En caso de trabajo cooperativo conocer la técnica/estructura y la forma de apoyar. Valoración conjunta al finalizar.

3. APOYO AL/A LA ALUMNO/A AUMENTADO LA DISTANCIA (progresivamente)	Es conveniente que el alumnado está distribuido en grupos cooperativos heterogéneos. En alguno/s de estos grupos hay alumnos/as con dificultades (por ejemplo, dos alumnos/as). El resto de grupos son más autónomos en la actividad. La/el maestra/o de apoyo se encarga de apoyar de manera directa a un/a alumno/a con dificultades (le adapta, explica, pone ejemplos, le motiva, le hace trabajar...). pero acercándose y alejándose. Ayuda también, de manera ocasional, a otros/as alumnos/as. La/el maestro del grupo-clase planifica y conduce la clase. Va apoyando al alumno/a del grupo-clase que lo precise.	En caso grupos cooperativos heterogéneos, para fomentar la inclusión y cooperación entre el alumnado. Para llevar a cabo actividades colaborativas, cooperativas, Aprendizaje Basado en Proyectos... La modalidad va dirigida a ir aumentando la autonomía del alumnado apoyado en la realización de las actividades. Además, se consigue que el/la profesional de apoyo pueda ayudar a otros/as alumnos/as del aula que lo precisen.	Poca necesidad de coordinación. Conocer el contenido a trabajar en la sesión de cara a tomar decisiones de adaptación según las necesidades. En caso de trabajo cooperativo conocer la técnica/estructura y la forma de apoyar. Valoración conjunta al finalizar.
4. AGRUPAMIENTO TEMPORAL DE UNOS/AS ALUMNOS/AS DENTRO DEL AULA	Es conveniente que el alumnado está distribuido en grupos cooperativos heterogéneos. En uno de estos grupos hay más alumnos/as con dificultades (no conformar el grupo solo con alumnos/as con dificultades). El resto de grupos de la clase son más autónomos en la actividad. La/el maestra/o del grupo y el/la maestro/a de apoyo se encargan conjuntamente de apoyar en ese grupo de manera directa a los/las alumnos/as con dificultades (les adaptan las actividades, les explica, les pone ejemplos, les motiva, les hace trabajar...). Todos/as los/las alumnos/as del aula trabajan sobre los mismos contenidos, pero estos/as alumnos/as con más dificultades, lo hacen de manera adaptada. La/el maestro del grupo-clase es el que presta ayuda puntual a los/las alumnos/as de otro grupo.	En caso grupos cooperativos heterogéneos, para fomentar la inclusión y cooperación entre el alumnado. Para llevar a cabo actividades colaborativas, cooperativas, Aprendizaje Basado en Proyectos... La modalidad va dirigida a momentos en los que los/las alumnos/as con dificultades, precisan más ayudas. La formación de este grupo en la clase debe ser flexible (posibilidad de entrada y salida). Además, es muy importante que se normalice su uso en la clase (utilizarlo también para trabajar en equipo con alumno/a con altas capacidades...). Con esta modalidad, se conocen más profundamente las necesidades de estos alumnos/as y se personaliza más su atención.	Coordinar los contenidos de las actividades (priorizar), la forma de intervenir y el rol de cada profesional dentro del grupo, las tareas que va a poder hacer el alumnado con dificultades, como adaptar las actividades y llegar a acuerdos para elaborar los materiales necesarios. Valoración común de las actividades realizadas y realizar propuestas de mejora de forma conjunta.
5. LAS/LOS MAESTROS/AS SE VAN MOVIENDO	Es conveniente que el alumnado está distribuido en grupos cooperativos heterogéneos. En uno de estos grupos hay más alumnos/as con dificultades (no conformar el grupo solo con alumnos/as con dificultades). El resto de grupos de la clase son más autónomos en la actividad.	Esta modalidad es apropiada cuando no hay alumnos/as que no sean autónomos/as para realizar las actividades. En caso de haber alumnos/as que precisen esta ayuda, son preferibles las modalidades anteriores.	Requiere buena comunicación y relación entre los/las maestros/as. Coordinar los contenidos y los criterios de evaluación de las actividades (priorizar), la forma de intervenir conjuntamente en el aula y los/las

POR EL AULA Y AYUDANDO A TODOS LOS/LAS ALUMNOS/AS	Los/las alumnos/as con dificultades pueden tener la ayuda de alumno/a tutor/a. La/el maestra/o del grupo y el/la maestro/a de apoyo se mueven por todo el grupo y van ayudando a los/las alumnos/as que lo precisen	No obstante, se prevé entre los/las dos docentes el alumnado de la clase que debe tener más observación y puede precisar más apoyo.	alumnos/as del grupo a los que se debe observar en mayor medida. Valoración común del proceso y realizar propuestas de mejora.
6. LAS/LOS MAESTROS/AS CONDUCEN LA ACTIVIDAD CONJUNTAMENTE	Un/a maestro/a introduce la actividad pero ambos intervienen para: - Hacer aportaciones. - Sugerencias. - Comentarios... con el fin de enriquecer o complementar. Se trata de un modelo participativo y abierto, en el que se motiva al alumnado a participar activamente.	Esta modalidad es adecuada para actividades de debate, videofórum, tertulias, poner en común ideas sobre temas sociales... El alumnado ve modelos abiertos de relación y trabajo. Esta modalidad es apropiada cuando no hay alumnos/as que no sean autónomos/as para realizar las actividades. En caso de haber alumnos/as que precisen esta ayuda, son preferibles las modalidades anteriores (de la modalidad 1 a la 4).	Requiere buena comunicación, relación y entendimiento entre los/las maestros/as. Complicidad y confianza. Mayor tiempo de coordinación. Hay que preparar las actividades conjuntamente, coordinar bien los contenidos, los criterios de evaluación y los tipo de intervenciones en el aula (reflexiones, dudas, dar iniciativas..). Valoración común del proceso y realizar propuestas de mejora.
7. EL/LA MAESTRO/A DE APOYO CONDUCE LA ACTIVIDAD	El/la maestro/a de apoyo introduce y conduce la actividad. El/la maestro/a del grupo ayuda a los/las alumnos/as que más lo necesiten del grupo-clase.	Esta modalidad consigue que el/la maestro/a del grupo esté más cerca y pueda observar directamente las necesidades de algunos/as alumnos/as del grupo-clase. Además, los/las dos maestros/as son percibidos por el alumnado en términos de igualdad. Normalización del apoyo.	Coordinar el sentido y los objetivos de las actividades. Coordinar los criterios de intervención en el aula. Valoración común del proceso y realizar propuestas de mejora.

8. EL/LA MAESTRO/A DE APOYO PREPARA MATERIAL PARA HACER EN CLASE	El/la maestro/a de apoyo prepara el material para cuando el/la maestro/a del grupo (tutor/a) está solo/a en el aula con todo el grupo.	Adecuada cuando el/la maestro/a del grupo (tutor/a) necesita ayuda para adaptar las actividades a las necesidades de los/las alumnos/as. Es mejor si se hace de forma compartida (en el tiempo de coordinación).	Coordinar el sentido y los objetivos de las actividades. Es necesario que el/la maestro/a de apoyo conozca las actividades y los materiales del aula. Valoración común del proceso y realizar propuestas de mejora.